

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BIH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ FINANCIJSKOJ REVIZIJI

PRAVOBRANITELJSTVA BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2022. GODINU

Kazalo

I. MIŠLJENJE NEOVISNOG REVIZORA.....	2
1. MIŠLJENJE O FINACIJSKIM IZVJEŠĆIMA	2
2. MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI.....	4
II. IZVJEŠĆE O REVIZIJI.....	6
1. PREDMET I CILJ REVIZIJE	6
2. KRITERIJI KORIŠTENI U REVIZIJI	6
3. OCJENA REALIZACIJE PREPORUKA IZ PRETHODNIH IZVJEŠĆA.....	7
4. PREPORUKE ZA 2022. GODINU (SAŽETAK).....	9
5. USTROJSTVO I RUKOVOĐENJE.....	10
6. SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA	11
7. PRORAČUN PRAVOBRANITELJSTVA ZA 2022. GODINU	12
8. FINACIJSKA IZVJEŠĆA.....	13
8.1. Pregled rashoda i izdataka iz proračuna.....	13
8.1.1. Troškovi reprezentacije.....	13
8.2. Pregled prihoda i primitaka	14
8.2.1. Prihodi od naknada troškova postupka	14
8.3. Bilanca stanja	15
8.3.1. Potraživanja.....	16
8.3.2. Popis sredstava i obveza	16
9. UPOŠLJAVANJE I STATUS UPOSLENIH (ANGAŽIRANIH) OSOBA	16
9.1. Umirovljenje uposlenih.....	17
9.2. Ugovori o djelu.....	17
10. JAVNE NABAVE.....	18
11. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠĆA	19
PRIVICI.....	19

I. MIŠLJENJE NEOVISNOG REVIZORA

Mišljenje neovisnog revizora se daje na temelju provedene financijske revizije koja obuhvaća reviziju financijskih izvješća i, u svezi s istom, reviziju usklađenosti aktivnosti, financijskih transakcija i informacija sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. MIŠLJENJE O FINANCIJSKIM IZVJEŠĆIMA

Mišljenje s rezervom

Izvršili smo reviziju financijskih izvješća **Pravobraniteljstva Bosne i Hercegovine** (u daljnjem tekstu: Pravobraniteljstvo) koja obuhvaćaju: bilancu stanja na 31.12.2022. godine, pregled prihoda, primitaka i financiranja po ekonomskim kategorijama, pregled rashoda i izdataka iz proračuna, po ekonomskim kategorijama, posebne podatke o plaćama i broju uposlenih, pregled dinamike upošljavanja, pregled stalnih sredstava u obliku stvari i prava, pregled kapitalnih ulaganja, pregled doznaka iz tekuće pričuve proračuna, za godinu koja završava na taj dan i analizu izvršenja proračuna – tekstualni dio, uključujući i sažetak značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, osim za moguće efekte pitanja opisanih u odjeljku *Temelj za mišljenje s rezervom*, financijska izvješća Pravobraniteljstva prikazuju istinito i fer, u svim materijalnim aspektima, financijsko stanje imovine, obveza i izvora sredstava na 31.12.2022. godine i izvršenje proračuna za godinu koja se završava na navedeni datum, u skladu s prihvaćenim okvirom financijskog izvješćivanja.

Temelj za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvješću:

1. *Ne možemo potvrditi točnost iskazanih prihoda u financijskim izvješćima Pravobraniteljstva zbog utvrđenih značajnih nepravilnosti i nedostataka vezano za evidentiranje, praćenje i izvješćivanje o prihodima (točka 8.2.1. Izvješća).*

Reviziju smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI)¹. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju financijskih izvješća*.

Neovisni smo o Pravobraniteljstvu u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo kako su revizijski dokazi koje smo pribavili dostatni i odgovarajući da osiguraju temelj za naše mišljenje.

¹ Međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) dio su Okvira profesionalnih objava Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija – IFPP okvira (INTOSAI Framework of Professional Pronouncements), koji čine tri razine objava: INTOSAI načela (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

Skretanje pozornost²

Ne izražavajući daljnju rezervu na mišljenje o financijskim izvješćima, skrećemo pozornost na sljedeće:

- *Pravobraniteljstvo nije u glavnoj knjizi i financijskim izvješćima prikazalo potraživanja koja prema računovodstvenim propisima ispunjavaju kriterije za evidentiranje u poslovnim knjigama (točka 8.3.1. Izvješća).*

Odgovornosti rukovodstva za financijska izvješća

Rukovodstvo Pravobraniteljstva je odgovorno za izradu i fer prezentaciju financijskih izvješća u skladu s prihvaćenim okvirom financijskog izvješćivanja na razini institucija Bosne i Hercegovine tj. Zakonom o financiranju institucija BiH, Pravilnikom o financijskom izvješćivanju institucija BiH i Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija BiH. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje unutarnjih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju financijskih izvješća koja ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uslijed prijevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz financijska izvješća, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena, koje su razumne u danim okolnostima.

Odgovornosti revizora za reviziju financijskih izvješća

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li financijska izvješća kao cjelina sačinjena bez značajnog pogrešnog prikazivanja uslijed prijevare ili greške i izdati izvješće neovisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbrojno, utječu na ekonomske odluke korisnika donesene na temelju tih financijskih izvješća.

Kao sastavni dio revizije, u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- Prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja financijskih izvješća, zbog prijevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju temelj za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed greške, jer prijevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje unutarnjih kontrola.

² Odjeljak kojim revizor skreće pozornost korisnicima izvješća na pitanja koja su prezentirana ili objelodanjena u informacijama vezanim za predmet revizije, a koje su, prema revizorovoj profesionalnoj prosudbi, jako važne za razumijevanje takvih informacija od strane korisnika izvješća; u revizijskoj praksi ovaj odjeljak se naziva još i 'isticanje pitanja'.

- Stječemo razumijevanje unutarnjih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti unutarnjih kontrola.
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorilo rukovodstvo.
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvješća, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijska izvješća transakcije i događaje na kojima su temeljeni na način kojim se postiže fer prezentacija.

S rukovodstvom komuniciramo u svezi s, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim nalazima revizije, uključujući i one koji se odnose na značajne nedostatke u unutarnjim kontrolama koji su otkriveni tijekom naše revizije.

2. MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI

Mišljenje

U svezi s revizijom finansijskih izvješća Pravobraniteljstva za 2022. godinu, izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Pravobraniteljstva za 2022. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definirani kao kriteriji za danu reviziju.

Temelj za mišljenje

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i ISSAI 4000 - Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti*.

Neovisni smo o Pravobraniteljstvu u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo kako su revizijski dokazi koje smo pribavili dostatni i odgovarajući da osiguraju temelj za naše mišljenje.

Skretanje pozornosti³

Ne izražavajući rezervu na mišljenje o usklađenosti, skrećemo pozornost na sljedeće:

- *Pravobraniteljstvo nije okončalo aktivnosti na donošenju novog Pravilnika o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta (točka 5. Izvješća);*
- *Mandat aktualnom sazivu rukovodstva je istekao koncem 2021. godine dok su dva nositelja funkcije pravobranitelja stekla i uvjete za umirovljenje (točka 5. i točka 9.1. Izvješća);*

³ Odjeljak kojim revizor skreće pozornost korisnicima izvješća na pitanja koja su prezentirana ili objelodanjena u informacijama vezanim za predmet revizije, a koje su, prema revizorovoj profesionalnoj prosudbi, jako važne za razumijevanje takvih informacija od strane korisnika izvješća; u revizijskoj praksi ovaj odjeljak se naziva još i 'isticanje pitanja'.

- *Pravobraniteljstvo je nastavilo kontinuirano angažirati osobe putem ugovora o djelu za poslove koji nemaju karakter ugovora o djelu (točka 9.2. Izvješća).*

Odgovornosti rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća, rukovodstvo Pravobraniteljstva je također odgovorno osigurati da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u skladu s propisima kojima su regulirane i potvrđuje da je tijekom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcioniranje sustava finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvješćima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome jesu li aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulirane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura, kako bi pribavili revizijske dokaze o tome koriste li se sredstva za odgovarajuće namjene i je li poslovanje Pravobraniteljstva, prema definiranim kriterijima, usklađeno s relevantnim zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji reguliraju poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije unutarnje revizije i sustava unutarnjih kontrola.

Sarajevo, 22.7.2023. godine

GLAVNI REVIZOR

Hrvoje Tvrtković, v.r.

**ZAMJENIK
GLAVNOG REVIZORA**

Nedžad Hajtić, v.r.

**ZAMJENICA
GLAVNOG REVIZORA**

Neda Močević, v.r.

II. IZVJEŠĆE O REVIZIJI

1. PREDMET I CILJ REVIZIJE

Predmet revizije su finansijska izvješća Pravobraniteljstva za 2022. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je izraziti mišljenje o tome jesu li finansijska izvješća pouzdana i odražavaju li bilance u cijelosti rezultate poslovanja. Također, cilj revizije je procijeniti primjenjuje li rukovodstvo institucije zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sustav unutarnjih kontrola i funkciju unutarnje revizije.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i kako postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sustavu i sustavu unutarnjih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

2. KRITERIJI KORIŠTENI U REVIZIJI

Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ured za reviziju) izvršio je reviziju finansijskih izvješća i, u svezi s istom, reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvješća i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza, kako bi se utvrdilo jesu li predmeti revizije, tj. finansijska izvješća, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju usporedne parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2022. godinu⁴
- Zakon o financiranju institucija BiH
 - Pravilnik o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija BiH
 - Pravilnik o finansijskom izvješćivanju institucija BiH
 - Odluke o privremenom financiranju institucija BiH za 2022. godinu
- Zakon o plaćama i naknadama u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o porezu na dohodak i Zakon o doprinosima (FBiH i RS)
- Zakon o javnim nabavama i podzakonski akti
- Zakon o državnoj službi u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o radu u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o upravi i podzakonski akti
- Zakon o reviziji institucija BiH
- Zakon o obveznim odnosima (dio koji se odnosi na ugovore o djelu)
- Zakon o Pravobraniteljstvu BiH.

⁴ Službeni glasnik BiH, broj: 42/22

3. OCJENA REALIZACIJE PREPORUKA IZ PRETHODNIH IZVJEŠĆA

Ured za reviziju je u izvješću o financijskoj reviziji Pravobraniteljstva za 2021. godinu dao pozitivno mišljenje na financijska izvješća sa skretanjem pozornosti na kašnjenje u dostavljanju godišnjeg financijskog izvješća Ministarstvu financija i trezora BiH i nepravodobno vršenje popisa potraživanja i obveza, i pozitivno mišljenje na usklađenost sa zakonima i drugim propisima sa skretanjem pozornosti na:

- nedostavljanje odgovora Uredu za reviziju o poduzetim aktivnostima na realizaciji danih preporuka,
- kašnjenje u donošenju novog Pravilnika o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta,
- angažiranje osobe putem ugovora o djelu za poslove koji nemaju karakter ugovora o djelu.

U Izvješću su dane preporuke u cilju otklanjanja uočenih nepravilnosti, nedostataka i slabosti.

Utvdili smo kako je Pravobraniteljstvo u 2022. godini od ukupno 12 prethodno danih preporuka, realiziralo jednu preporuku, a nije realiziralo 11 preporuka.

U narednoj tablici (Tablica 1.) prikazan je pregled ocjene realizacije prethodno danih preporuka.

Tablica 1. Detaljan pregled ocjene realizacije prethodno danih preporuka

Br. prep.	Preporuke iz izvješća za 2021. godinu	Ocjena realizacije u 2022. godini	Status
1.	Imajući u vidu posljedice nedonošenja novog pravilnika o unutarnjem ustrojstvu te neizvjesnost glede donošenja novog Zakona o Pravobraniteljstvu BiH, ipak smatramo kako je potrebno uskladiti pravilnik o unutarnjem ustrojstvu s odlukama Vijeća ministara BiH i potrebama institucije.	Nisu okončane aktivnosti u svezi s donošenjem novog pravilnika o unutarnjem ustrojstvu Pravobraniteljstva.	✗
2.	Pravobraniteljstvo treba kontinuirano provoditi aktivnosti na uspostavljanju i razvoju sustava financijskog upravljanja i kontrole u skladu s važećim propisima i naprijed navedenim slabostima.	Još uvijek nije uspostavljen cjelovit sustav financijskog upravljanja i kontrole u skladu s važećim propisima.	✗
3.	Pravobraniteljstvo je dužno godišnje financijsko izvješće dostaviti nadležnim institucijama u roku koji je određen Zakonom o financiranju institucija BiH i Pravilnikom o financijskom izvješćivanju institucija BiH.	Godišnje financijsko izvješće nije dostavljeno nadležnim institucijama u roku koji je određen Zakonom o financiranju institucija BiH i Pravilnikom o financijskom izvješćivanju institucija BiH.	✗

Tablica 1. Detaljan pregled ocjene realizacije prethodno danih preporuka

Br. prep.	Preporuke iz izvješća za 2021. godinu	Ocjena realizacije u 2022. godini	Status
4.	Pravobraniteljstvo treba u zabilješkama uz financijska izvješća objelodaniti informaciju o vrsti i ročnoj strukturi potraživanja evidentiranih u pomoćnim evidencijama.	U zabilješkama uz financijska izvješća nije prezentirana informacija o potraživanjima evidentiranim u pomoćnim evidencijama.	✗
5.	Pravobraniteljstvo treba donijeti politike i procedure kojima bi se na adekvatan i sveobuhvatan način regulirao proces naplate potraživanja.	Pravobraniteljstvo nije donijelo politike i procedure kojima bi se na adekvatan i sveobuhvatan način reguliralo proces naplate potraživanja.	✗
6.	Preporučamo Pravobraniteljstvu da u suradnji s Ministarstvom financija i trezora BiH poduzme aktivnosti na iznalaženju odgovarajućeg modela za knjigovodstveno evidentiranje potraživanja u glavnu knjigu.	Pravobraniteljstvo još uvijek nije evidentiralo potraživanja u glavnoj knjizi.	✗
7.	Pravobraniteljstvo treba popis potraživanja i obveza organizirati pravodobno te istim obuhvatiti sva potraživanja, a sve u cilju točnog izvješćivanja o iskazanim stanjima imovine i obveza na koncu godine.	Popis potraživanja i obveza ponovno nije proveden u skladu s propisima, a vezano za sveobuhvatan popis potraživanja.	✗
8.	Pravobraniteljstvo angažiranje na temelju ugovora o djelu treba vršiti samo u izuzetnim slučajevima za konkretne i nesistematizirane poslove, a angažiranje osoba za poslove iz opisa sistematiziranih radnih mjesta treba vršiti u skladu s relevantnim zakonskim propisima koji reguliraju upošljavanje u institucijama BiH na transparentan način.	Pravobraniteljstvo je i tijekom 2022. godine angažiralo osobe putem ugovora o djelu za obavljanje redovitih poslova iz nadležnosti institucije.	✗
9.	Pravobraniteljstvo je dužno voditi evidenciju o uposlenima vezano za ispunjenje uvjeta za odlazak u mirovinu te postupak umirovljenja vršiti u skladu sa zakonski definiranim rokovima.	Ponovno su uočeni slučajevi nepravodobnog umirovljenja uposlenih.	✗
10.	Pravobraniteljstvo treba unaprijediti sustav unutarnjih kontrola prilikom provedbe procedura javnih nabava, vodeći računa o planiranoj dinamici provedbe istih.	Pravobraniteljstvo je prilikom provedbe procedura javnih nabava vodilo računa o planiranoj dinamici provedbe istih.	✓

Tablica 1. Detaljan pregled ocjene realizacije prethodno danih preporuka

Br. prep.	Preporuke iz prethodnih izvješća ⁵	Ocjena realizacije u 2022. godini	Status
4/2020	Pravobraniteljstvo treba identificirati sve razlike u izvješćima kako između različitih baza podataka tako i unutar samog ISEP-a te osigurati uvjete za ažurno evidentiranje svih promjena vezanih za prihode i potraživanja kako bi proces njihove naplate bio što efikasniji te kako bi se omogućilo bolje planiranje prihoda Pravobraniteljstva kao i kvalitetnije i potpunije izvješćivanje o dosuđenim, naplaćenim i nenaplaćenim troškovima postupaka i ostalim potraživanjima.	U 2022. godini smo ponovno utvrdili kako postoje razlike između podataka unutar samog ISEP-a u kojem se vanbilančno vode evidencije o prihodima i potraživanjima, kao i razlike između evidentiranih prihoda u glavnoj knjizi i spomenutih vanbilančnih evidencija.	
8/2020	Pravobraniteljstvo treba osigurati dosljednu primjenu zakonskih i podzakonskih propisa iz oblasti javnih nabava u dijelu objave plana nabava, obavijesti o dodjeli ugovora i obrasca praćenja realizacije zaključenih ugovora.	Pravobraniteljstvo nije osiguralo dosljednu primjenu zakonskih i podzakonskih propisa u dijelu koji se odnosi na objavu obrasca praćenja realizacije zaključenih ugovora.	

Za označavanje statusa preporuka u pogledu njihove realizacije korišteni su sljedeći simboli: realizirane preporuke, preporuke čija je realizacija u tijeku, nerealizirane preporuke, preporuke koje nisu mogle biti ocijenjene u revidiranom razdoblju.

4. PREPORUKE ZA 2022. GODINU (SAŽETAK)

Izvješćem o obavljenoj reviziji za 2022. godinu obuhvaćeno je 15 preporuka. Od navedenog broja, sedam preporuka se odnosi na financijska izvješća, dok je sedam preporuka dano zbog utvrđenih neusklađenosti aktivnosti, financijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima. Jedna preporuka se odnosi i na financijska izvješća i na usklađenost.

Od ukupnog broja danih preporuka, 11 preporuka se odnosi na nepravilnosti, nedostatke i slabosti identificirane u prethodnim izvješćima, koje nisu otklonjene u 2022. godini, te su, u skladu s tim, takve preporuke ponovljene u ovom izvješću.

U tablici koja slijedi (Tablica 2.) prikazani su podaci o danim preporukama za 2022. godinu (segment revizije, predmet revizije i status), a preporuke su detaljno prezentirane po procesima u izvješću.

⁵ Sve preporuke dane u izvješćima o obavljenoj financijskoj reviziji prethodnih godina čija je realizacija bila u tijeku ili nisu ocijenjene u izvješću za 2021. godinu

Tablica 2. Preporuke za 2022. godinu

Br. prep.	Točka izvješća	Revidirani proces (naslov)	Predmet revizije		Status preporuke ⁶	
			Financijska izvješća	Usklađenost	Nova preporuka	Ponovljena preporuka
1.	5.	Ustrojstvo i rukovođenje		●		●
2.	6.	Sustav unutarnjih kontrola		●		●
3.	6.	Sustav unutarnjih kontrola		●	●	
4.	8.	Financijska izvješća	●			●
5.	8.	Financijska izvješća	●			●
6.	8.1.1.	Troškovi reprezentacije		●	●	
7.	8.2.1.	Prihodi od naknada troškova postupka	●		●	
8.	8.2.1.	Prihodi od naknada troškova postupka	●			●
9.	8.2.1.	Prihodi od naknada troškova postupka	●			●
10.	8.2.1.	Prihodi od naknada troškova postupka	●		●	
11.	8.3.1.	Potraživanja	●			●
12.	8.3.2.	Popis sredstava i obveza	●	●		●
13.	9.1.	Umirovljenje uposlenih		●		●
14.	9.2.	Ugovori o djelu		●		●
15.	10.	Javne nabave		●		●

5. USTROJSTVO I RUKOVOĐENJE

Pravobraniteljstvo je utemeljeno Zakonom o Pravobraniteljstvu Bosne i Hercegovine⁷. To je tijelo Bosne i Hercegovine nadležan za obavljanje poslova pravne zaštite imovine i imovinskih interesa Bosne i Hercegovine, njenih institucija i drugih organizacija koje se financiraju iz proračuna Bosne i Hercegovine.

Organizacijska struktura je utvrđena Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji Pravobraniteljstva iz 2005. godine i izmjenama iz 2009. godine. Pravilnikom su predviđena 23 izvršitelja zajedno s pravobraniteljem i zamjenicima pravobranitelja. S koncem godine u Pravobraniteljstvu je bilo 18 uposlenih.

⁶ Status podrazumijeva novu ili ponovljenu preporuku. Nerealizirane preporuke iz prethodnog razdoblja su, nakon utvrđenog činjeničnog stanja, ponovljene.

⁷ Službeni glasnik BiH, broj 08/02, 10/02, 44/04, 102/09 i 47/14

Aktivnosti na izradi novog pravilnika o unutarnjem ustrojstvu u skladu s Odlukom o načelima za utvrđivanje unutarnjeg ustroja tijela uprave BiH i Odlukom o razvrstavanju radnih mjesta i kriterijima za opis poslova radnih mjesta u institucijama BiH još uvijek nisu okončane, iako su pokrenute ranijih godina.

Naime, Pravobraniteljstvo je 22.12.2021. godine donijelo odluku kojom se obustavlja daljnji rad na izradi novog Pravilnika o unutarnjem ustrojstvu. Kao razlog navodi se činjenica kako je Ministarstvo pravde BiH upoznalo Pravobraniteljstvo o pripremi Nacrta zakona o Pravobraniteljstvu BiH, koji treba biti upućen u daljnju proceduru. Novim Zakonom o Pravobraniteljstvu bi se trebao urediti status Pravobraniteljstva na drukčiji način u odnosu na dosadašnji te se predviđaju dodatne nadležnosti, što prema mišljenju Pravobraniteljstva može utjecati na organizacijsku strukturu i sistematizaciju radnih mjesta. Pravobraniteljstvo planira pristupiti izradi novog pravilnik o unutarnjem ustrojstvu nakon usvajanja novog Zakona o Pravobraniteljstvu. Nacrt zakona o Pravobraniteljstvu BiH još uvijek nije upućen u parlamentarnu proceduru. Trenutačno, opisi poslova za određena radna mjesta ne odgovaraju postojećem stanju s obzirom na činjenicu kako je od 2009. godine, kada je donesen Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu, došlo do promjena u zakonskoj regulativi te organizaciji određenih poslova na razini institucija BiH.

PREPORUKA 1

Pravobraniteljstvo treba uskladiti važeći pravilnik o unutarnjem ustrojstvu s odlukama Vijeća ministara BiH i potrebama institucije.

Funkciju Pravobraniteljstva obavlja pravobranitelj i dva zamjenika pravobranitelja, a u radu im pomažu pomoćnici pravobranitelja. Pravobranitelja i zamjenike pravobranitelja imenuje i razrješava Vijeće ministara BiH. Pravobranitelj za svoj rad odgovara Vijeću ministara BiH i Parlamentarnoj skupštini BiH kojoj je dužan najmanje jednom godišnje podnijeti izvješće. Funkcija pravobranitelja podliježe rotaciji u razdobljima od po osam mjeseci. Vijeće ministara BiH je imenovalo pravobranitelja i dva zamjenika pravobranitelja 27.12.2017. godine na mandatno razdoblje od četiri godine. **Mandat aktualnom sazivu rukovodstva Pravobraniteljstva je istekao 27.12.2021. godine. Procedura izbora i imenovanja rukovodstva Pravobraniteljstva je pokrenuta u ožujku 2023. godine i još uvijek je u tijeku.**

6. SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA

Pravobraniteljstvo je odgovorno za kreiranje, primjenu i održavanje unutarnjih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvješća i usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima.

Financijsko upravljanje i kontrola: Pravobraniteljstvo je prethodnih godina, u skladu sa Zakonom o financiranju institucija BiH⁸, Priručnikom za finansijsko upravljanje i kontrolu i Smjernicama za provedbu procesa upravljanja rizicima u institucijama BiH, sačinilo mape i opise poslovnih procesa te definiralo i procijenilo rizike. Usvojena su interna pravila i procedure koje se odnose na procese prihoda, rashoda, upravljanja imovinom i obvezama i javnih nabava.

Međutim, utvrdili smo kako Pravobraniteljstvo nije donijelo godišnji akcijski plan za uspostavu i unapređenje sustava finansijskog upravljanja i kontrole predviđen Operativnim godišnjim

⁸ Službeni glasnik BiH, broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13

akcijskim planom Strategije razvoja sustava unutarnjih finansijskih kontrola u institucijama BiH. Registar rizika kao i sustav izvješćivanja rukovodstva o najznačajniji rizicima nije uspostavljen u skladu sa Smjernicama za upravljanje rizicima u institucijama BiH. Pravobraniteljstvo je dostavilo Središnjoj harmonizacijskoj jedinici Godišnje izvješće o finansijskom upravljanju i kontroli za 2022. godinu, ali isto nije podneseno u PIFC aplikaciji na način zahtijevan pravilima Središnje harmonizacijske jedinice.

PREPORUKA 2

Pravobraniteljstvo treba poduzeti aktivnosti u cilju uspostave efektivnog sustava finansijskog upravljanja i kontrole, a u skladu s važećim zakonodavnim okvirom.

Funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola: Ponovno su uočene slabosti u funkcioniranju unutarnjih kontrola vezano za finansijsko poslovanje. Unatoč ukazivanju rukovodstvu Pravobraniteljstva na rizike te potrebu jačanja sustava unutarnjih kontrola u dijelu nadzora i monitoringa nad obavljanjem finansijskih poslova, nisu poduzimane aktivnosti po tom pitanju te je i dalje značajan dio poslova koji se odnosi na materijalno-finansijsko poslovanje dodijeljen jednoj osobi, stručnom savjetniku za finansijske poslove, a da pritom nije osigurano adekvatno razgraničenje dužnosti kod određenih poslova te adekvatan nadzor i kontrola nad aktivnostima i poslovima koje obavlja ta osoba. Trenutačno, dio ovih poslova obavlja osoba angažirana putem ugovora o djelu. Posljedica ovakvog postupanja je izostanak kontrolnih aktivnosti u pojedinim procesima, mogućnost nastanka greške i kašnjenje u dostavljanju finansijskih izvješća.

PREPORUKA 3

Pravobraniteljstvo treba uspostaviti organizaciju i sustav unutarnjih kontrola na način koji će osigurati usuglašenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima te spriječiti pogreške u finansijskom poslovanju.

7. PRORAČUN PRAVOBRANITELJSTVA ZA 2022. GODINU

Zakonom o proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2022. godinu, Pravobraniteljstvu su odobrena sredstva u iznosu od 1.447.000 KM (1.335.000 KM za tekuće rashode i 112.000 KM za kapitalne rashode). Proračunom su odobrena sredstva za 20 uposlenih. S obzirom na to da je Zakon o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2022. godinu usvojen tek 30. lipnja 2022. godine, financiranje Pravobraniteljstva u prvih šest mjeseci 2022. godine, vršeno je temeljem dviju odluka o privremenom financiranju. U ovom razdoblju Pravobraniteljstvo nije raspolagalo kapitalnim sredstvima.

Odlukom Vijeća ministara BiH⁹, Pravobraniteljstvu su iz tekuće pričuve proračuna odobrena sredstva u iznosu od 7.500 KM kao novčana pomoć uposlenim u institucijama BiH.

U skladu s Instrukcijom o prestrukturiranju rashoda proračunskih korisnika za 2022. godinu, Ministarstvo financija i trezora BiH je na temelju zahtjeva Pravobraniteljstva, u dva navrata donijelo odluke o prestrukturiranju rashoda Pravobraniteljstva u ukupnom iznosu od 16.500

⁹ Odluka o odobravanju sredstava tekuće pričuve za isplatu jednokratne novčane pomoći uposlenim u institucijama BiH br. VM 185/22

KM. Odlukama su povećana raspoloživa sredstva na poziciji putnih troškova (15.000 KM) i troškova tekućeg održavanja (1.500 KM), a umanjena sredstva na poziciji naknada troškova uposlenih.

8. FINACIJSKA IZVJEŠĆA

Pravobraniteljstvo je sačinilo Godišnje finansijsko izvješće za 2022. godinu, ali je bilo kašnjenje u dostavljanju istog mjerodavnim tijelima i institucijama. Rok za predaju godišnjeg izvješća je bio 2.3.2023. godine. Pravobraniteljstvo je isto dostavilo Ministarstvu financija i trezora tek 6.3.2022. godine, a Agenciji za statistiku BiH 7.3.2023. godine.

PREPORUKA 4

Pravobraniteljstvo je dužno godišnje finansijsko izvješće dostaviti nadležnim institucijama u roku koji je određen Zakonom o financiranju institucija BiH i Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju institucija BiH.

Godišnje izvješće je sačinjeno na temelju Pravilnika o finansijskom izvješćivanju institucija BiH i Instrukcije za sačinjavanje godišnjeg izvješća o izvršenju proračuna proračunskih korisnika za razdoblje 1.1. - 31.12.2022. godine. Pravobraniteljstvo je u zabilješkama uz finansijska izvješća obrazložilo bilančne pozicije i izvršenje proračuna, izuzev potraživanja po predmetima koje Pravobraniteljstvo vodi u svom informacijskom sustavu.

PREPORUKA 5

Pravobraniteljstvo treba u zabilješkama uz finansijska izvješća objelodaniti informaciju o vrsti i ročnoj strukturi potraživanja evidentiranih u pomoćnim evidencijama.

8.1. Pregled rashoda i izdataka iz proračuna

U pregledu rashoda i izdataka po ekonomskim kategorijama-zbrojno, u razdoblju od 1.1. do 31.12.2022. godine, ukupno ostvareni rashodi iskazani su u iznosu od 1.149.597 KM.

Financijski značajni rashodi iz proračuna za neposrednu potrošnju odnose se na: bruto plaće (718.211 KM), ugovorene i druge posebne usluge (134.211 KM) i naknade troškova uposlenih (76.511KM).

Pregled rashoda i izdataka iz proračuna prikazan je u Tablici I. u prilogu Izvješća.

8.1.1. Troškovi reprezentacije

Troškovi reprezentacije iskazani su u ukupnom iznosu od 9.172 KM. Pravilnikom o korištenju sredstava za reprezentaciju Vijeća ministara BiH, Pravobraniteljstvu je utvrđen maksimalni godišnji iznos za reprezentaciju u iznosu od 10.600 KM. Utvrdili smo kako se dio troškova reprezentacije (958 KM) odnosi na novogodišnju večeru djelatnika Pravobraniteljstva.

Navedeni trošak nema karakter troška reprezentacije definiran navedenim Pravilnikom, zbog čega se ne može prihvatiti opravdanost njegovog nastanka i izmirenja na teret proračuna Pravobraniteljstva.

PREPORUKA 6

Pravobraniteljstvo treba prilikom korištenja proračunskih sredstava dodijeljenih za usluge reprezentacije osigurati namjensko trošenje istih.

8.2. Pregled prihoda i primitaka

Ukupno ostvareni prihodi i primici po ekonomskim kategorijama u razdoblju od 1.1. do 31.12.2022. godine, iskazani su u iznosu od 972.799 KM, što je za 651.799 KM više u odnosu na prihode i primitke planirane za 2022. godinu. To je uglavnom posljedica više uplata na temelju naknada za korištenje eksproprirane imovine koje se evidentiraju u glavnoj knjizi Pravobraniteljstva, a kojih je bilo manje u ranijem razdoblju.

Pregled prihoda i primitaka prikazan je u Tablici III. u prilogu Izvješća.

8.2.1. Prihodi od naknada troškova postupka

U glavnoj knjizi Pravobraniteljstva prikazani su prihodi od troškova postupka u ukupnom iznosu od 972.799 KM¹⁰.

Utvdili smo kako je na ovoj bilančnoj poziciji, pored prihoda od naknada troškova postupka, evidentiran i značajan iznos prihoda koji se odnosi na prihode od eksproprirane imovine (najmanje 360.000 KM). U tekstualnom dijelu uz financijska izvješća nisu navedene informacije o ukupnoj visini sredstava koja su po ovom osnovu evidentirana u glavnoj knjizi Pravobraniteljstva niti o tome postoje posebne evidencije što korisnike financijskih izvješća može uputiti na pogrešan zaključak.

Pravobraniteljstvo uplatiteljima ovih prihoda dostavlja instrukcije za plaćanje s navođenjem vrste prihoda koja se odnosi na konto prihoda od naknada troškova postupka te proračunskom organizacijom Pravobraniteljstva. Ministarstvo financija i trezora BiH je u više navrata sugeriralo Pravobraniteljstvu da je u tim instrukcijama naveden pogrešan račun i vrsta prihoda te kako je prihode od eksproprirane imovine potrebno naplaćivati putem Jedinog računa trezora BiH otvorenog kod Centralne banke BiH, s naznakom kako je primatelj ovih prihoda Ministarstvo financija i trezora BiH. Također, Ministarstvo financija i trezora BiH u instrukciji za uplatu prihoda po osnovu eksproprijacije ne navodi proračunsku organizaciju Pravobraniteljstva.

Imajući u vidu navedeno, smatramo kako su na kontu prihoda od naknada troškova postupka, između ostalog, iskazani prihodi koji ne predstavljaju prihode Pravobraniteljstva te kako su isti precijenjeni za materijalno značajan iznos.

PREPORUKA 7

Pravobraniteljstvo je dužno osigurati da se u glavnoj knjizi evidentiraju samo prihodi koji predstavljaju prihode Pravobraniteljstva.

Postupcima revizije ponovno smo ustanovili kako se uplate po pojedinim predmetima vrše u obrocima uz suglasnost Pravobraniteljstva. Također, iako u Pravobraniteljstvu postoji nekoliko internih akata koji se odnose na naplatu potraživanja, istim nije na sveobuhvatan način reguliran

¹⁰ Prihodi su iskazani u okviru dva konta: konto 723108 – Prihodi od naknada troškova postupka (897.761 KM) i konto 722791 – Ostali prihodi (93.038 KM).

proces naplate, eventualno obračunavanje zateznih kamata u slučaju nepravodobnog plaćanja dosuđenih troškova postupaka, pravna osnova za odobravanje plaćanja u obrocima i slično, a Pravobraniteljstvo niti tijekom 2022. godine nije donijelo nove politike i procedure.

PREPORUKA 8

Pravobraniteljstvo treba donijeti politike i procedure kojima bi se na adekvatan i sveobuhvatan način regulirao proces naplate potraživanja.

Konstatirali smo kako pomoćna evidencija prihoda (ISEP) nije usuglašena s naplaćenim odnosno evidentiranim prihodima u glavnoj knjizi. Pored navedenog, ponovno smo konstatirali kako različita izvješća iz ISEP-a po istom osnovu ne daju iste informacije o iznosu potraživanja Pravobraniteljstva.

PREPORUKA 9

Pravobraniteljstvo treba usuglasiti pomoćne evidencije prihoda s evidentiranim prihodima u glavnoj knjizi.

Pravilnikom o financijskom izvješćivanju institucija Bosne i Hercegovine¹¹ između ostalog je propisano kako su proračunski korisnici dužni da, uz obrasce periodičnog i godišnjeg izvješća, dostave i tekstualni dio u kome će objasniti uzroke neproporcionalnog izvršenja godišnjeg plana značajnih prihoda, primitaka, rashoda i izdataka, a po mogućnosti i kvantificirati odstupanja po uzrocima nastajanja. Iako je Pravobraniteljstvo u 2022. godini ostvarilo 303% planiranih prihoda, u napomenama nije detaljno obrazložena ova pozicija. Naime, između ostalog je navedeno kako prihodi predstavljaju troškove vođenja postupaka koji se uplaćuju na temelju pravosnažnih presuda suda u kojima su dosuđeni troškovi za uplatu, bez navođenja prihoda od naknada za eksproprijiranu imovinu. Ovi prihodi su glavni uzrok povećanja prihoda, kako u odnosu na prethodnu godinu tako i u odnosu na planirani iznos u 2022. godini.

PREPORUKA 10

Pravobraniteljstvo je dužno u tekstualnom dijelu financijskih izvješća objasniti uzroke neproporcionalnog izvršenja plana prihoda.

8.3. Bilanca stanja

U bilanci stanja na 31.12.2022. godine iskazana su ukupna sredstva u iznosu od 48.725 KM. Ukupne obveze s izvorima sredstava iskazane su u iznosu od 223.834 KM.

Značajne stavke bilance stanja odnose se na kratkoročna potraživanja (11.112 KM), neotpisanu vrijednosti stalnih sredstava (37.613 KM), obveze prema dobavljačima (16.451 KM), obveze prema uposlenim (81.838 KM) i kratkoročna razgraničenja (79.866 KM).

Bilanca stanja prikazana je u Tablici II. u prilogu Izvješća.

¹¹ Službeni glasnik BiH broj: 25/15 i 19/17

8.3.1. Potraživanja

Pravilnikom o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija BiH precizirano je kako su potraživanja rezultat prošlih događaja i od kojih se očekuju buduća financijska imovina proračuna odnosno proračunskih korisnika, koja se potražuju od trećih osoba i od kojih se očekuju buduće koristi u obavljanju djelatnosti. Kao i prethodne godine, ponovo smo konstatirali kako potraživanja po predmetima koje Pravobraniteljstvo vodi u svom informacijskom sustavu nisu iskazana u glavnoj knjizi i financijskim izvješćima Pravobraniteljstva, iako ispunjavaju uvjete za priznavanje i evidentiranje u glavnoj knjizi. Navedena potraživanja nisu bila predmet niti godišnjeg popisa. Uvidom u izvješća iz softvera u kojem se unose navedena potraživanja, s 31.12.2022. godine ukupan iznos istih je bio preko 10.000.000 KM.

Naime, radi se o potraživanjima (predmetima) nastalim nakon pravosnažnih sudbenih presuda koja su nakon implementiranja informacijskog sustava u okviru projekta „Uvođenje i implementiranje informacijskog sustava upravljanja predmetima Pravobraniteljstva i sustava praćenja prihoda (ISEP)” unesena u navedeni informacijski sustav. Pravobraniteljstvo se nije obraćalo Ministarstvu financija i trezora BiH po ovom pitanju.

PREPORUKA 11

Pravobraniteljstvo treba sva potraživanja koja ispunjavaju uvjete da budu priznata i evidentirana u glavnoj knjizi iskazati u financijskim izvješćima te inzistirati na žurnom rješenju ovog pitanja u suradnji s Ministarstvom financija i trezora BiH.

8.3.2. Popis sredstava i obveza

Pravobraniteljstvo je izvršilo popis imovine i obveza s 31.12.2022. godine. Prilikom popisa potraživanja obuhvaćena su samo potraživanja koja su iskazana u glavnoj knjizi, dok potraživanja na temelju dosuđenih troškova parničnih postupaka koja nisu evidentirana u glavnoj knjizi nisu bila predmet popisa.

PREPORUKA 12

Pravobraniteljstvo treba popisom potraživanja obuhvatiti sva potraživanja Pravobraniteljstva u cilju točnog izvješćivanja o iskazanim stanjima istih na kraju godine.

9. UPOŠLJAVANJE I STATUS UPOSLENIH (ANGAŽIRANIH) OSOBA

U okviru ove točke navedeni su nalazi u segmentu upošljavanja (angažmana osoba) tijekom 2022. godine. Nalazi se odnose na umirovljenje uposlenih (imenovanih osoba) i ugovore o djelu.

9.1. Umirovljenje uposlenih

Zakonom o radu u institucijama BiH¹² propisano je, između ostalog, kako radni odnos prestaje kada uposlenik navršši 65 godina života i najmanje 20 godina staža osiguranja ili 40 godina staža osiguranja, nezavisno od godina života – danom donošenja rješenja. Prema Zakonu o Pravobraniteljstvu, pravobranitelju i njegovim zamjenicima funkcija prestaje stjecanjem uvjeta za odlazak u mirovinu. Početkom 2022. godine, dvojica nositelja pravobraniteljske funkcije su stekli uvjete za odlazak u mirovinu navršivši 65 godina života i najmanje 20 godina staža osiguranja, ali do momenta obavljanja završne revizije (svibanj 2023. godine) nisu umirovljeni. Pravobraniteljstvo o nastalim okolnostima nije izvijestilo nadležne institucije.

PREPORUKA 13

Pravobraniteljstvo je dužno pridržavati se zakonskih odredbi koje reguliraju pitanje umirovljenja uposlenih u instituciji.

9.2. Ugovori o djelu

Izdaci na temelju ugovora o djelu za razdoblje 1.1. - 31.12.2022. godine su realizirani u neto iznosu od 67.191 KM. Prošle godine ovi rashodi su iznosili 61.339 KM. Tijekom godine, putem ugovora o djelu bilo je angažirano ukupno sedam izvršitelja. Izdaci po ovom osnovu isplaćeni su na mjesečnoj razini u rasponu od 350 KM do 1.650 KM.

Pravobraniteljstvo je kao i prethodnih godina vršilo angažiranje osoba na temelju ugovora o djelu za poslove koji se nalaze u opisu poslova postojećih radnih mjesta (dvije osobe) te za poslove koji nisu sistematizirani, a predmet ugovora nije bio određen posao, odnosno konkretna zaokružena cjelina koja za rezultat ima određeni proizvod. Poslovi nisu bili privremenog karaktera, već je angažiranje vršeno u kontinuitetu tijekom godine. Angažiranje na temelju ugovora o djelu konstantno je prisutno u dužem vremenskom razdoblju i pored preporuka danih u ranijem razdoblju. Smatramo kako ovakvo kontinuirano angažiranje nema karakter ugovora o djelu za koji se u pravilu isplaćuje jednokratna naknada. Zakonom o obveznim odnosima definirane su opće odredbe ugovora o djelu prema kojem se ugovor o djelu zaključuje za obavljanje konkretnog posla koji predstavlja „zaokruženu“ cjelinu, za koji je unaprijed ugovoren iznos naknade koja se isplaćuje, dok se ugovoreni posao ne završi i koji ne traje u kontinuitetu dulje vremensko razdoblje.

Navedeno postupanje Pravobraniteljstva ima za posljedicu neusklađenost s propisima i netransparentno upošljavanje.

PREPORUKA 14

Preporučamo Pravobraniteljstvu da, shodno zakonskim propisima koji reguliraju područje obveznih odnosa, ugovore o djelu zaključuje u iznimnim i opravdanim slučajevima i to za konkretne poslove koji se javljaju povremeno.

¹² Službeni glasnik BiH broj: 26/04, 7/05, 48/05, 50/08, 60/10, 32/13 93/17 i 59/22

10. JAVNE NABAVE

Pravobraniteljstvo je donijelo Plan javnih nabava za 2022. godinu, kako je propisano Zakonom o javnim nabavama¹³. Prema prezentiranim podacima¹⁴, Pravobraniteljstvo je u 2022. godini provelo 11 postupaka javnih nabava. Od navedenog broja, Pravobraniteljstvo je provelo jedan otvoreni postupak u vrijednosti od 60.000 KM i tri konkurentska postupka u vrijednosti od 50.591 KM. Pravobraniteljstvo je putem izravnog sporazuma izvršilo nabave u vrijednosti od 15.845 KM.

Nakon prethodno provedenih postupaka, ukupna vrijednost zaključenih ugovora (okvirnih sporazuma) iznosila je 126.436 KM (66.436 KM iz tekućih izdataka i 60.000 KM iz kapitalnih izdataka).

Navodimo opće nedostatke uočene tijekom revizije procesa javnih nabava:

Zakonom o javnim nabavama propisano je kako je ugovorno tijelo dužno na svojoj mrežnoj stranici objaviti temeljne elemente ugovora za sve postupke javnih nabava. Konstatirali smo kako Pravobraniteljstvo tijekom 2022. godine, kao niti u ranijem razdoblju, nije objavljivalo obrazac praćenja realizacije zaključenih ugovora iako je isto propisano Zakonom o javnim nabavama (članak 75. stavak 2).

PREPORUKA 15

Pravobraniteljstvo je dužno izvješćivati o javnim nabavama u skladu sa Zakonom, a sve u cilju stvaranja uvjeta za efikasno i transparentno praćenje realizacije potpisanih ugovora.

Na temelju pregledanog uzorka javnih nabava nismo utvrdili značajnije nepravilnosti ili nedostatke.

¹³ Službeni glasnik BiH, broj 39/14 i 59/22

¹⁴ Podaci iz tabličnih pregleda sačinjeni za potrebe revizije.

11. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠĆA

Pravobraniteljstvo nije u ostavljenom roku dostavilo komentare na Nacrt izvješća o reviziji za 2022. godinu, tako da ovo Izvješće predstavlja konačno izvješće, bez korekcija u odnosu na Nacrt izvješća o reviziji za 2022. godinu.

Reviziju u Pravobraniteljstvu za 2022. godinu obavili su: Danijel Jozić - viši revizor za financijsku reviziju (voditelj tima), Srđan Krajišnik - samostalni revizor za financijsku reviziju (član tima), Darija Dandić - mlađi revizor za financijsku reviziju (član tima) i Nerman Velić - samostalni IT revizor (član tima).

Kontrolu kvalitete Izvješća proveo je Odjel za razvoj, metodologiju i kontrolu kvalitete financijske revizije. Odjelom je rukovodio Nedžad Hajtić, koji je u međuvremenu preuzeo dužnost zamjenika glavnog revizora Ureda za reviziju institucija BiH.

**Voditelj tima za
financijsku reviziju**

Danijel Jozić, v.r.

**Rukovoditelj Odjela za
financijsku reviziju**

Snježana Baštinac, v.r.

Broj: 04-16-1-972/23

Privici

Tablica I. - Pregled rashoda proračuna za 2022. godinu
Tablica II. - Bilanca stanja na 31.12.2022. godine
Tablica III. - Pregled prihoda i primitaka za 2022. godinu
Izjava o odgovornostima rukovodstva

Pregled rashoda proračuna za 2022. godinu

Pravobraniteljstvo Bosne i Hercegovine

Tablica I.

Opis	Odobreni proračun	Usklađivanja proračuna	Ukupni proračun	Izvršenje proračuna	Postotak (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Tekući izdaci	1.335.000	7.500	1.342.500	1.073.422	80
Bruto plaće i naknade	811.000	0	811.000	718.211	89
Naknade troškova uposlenih	129.000	-9.000	120.000	76.511	64
Putni troškovi	41.000	15.000	56.000	51.242	92
Izdaci telefonskih i poštanskih usluga	33.000	0	33.000	20.812	63
Izdaci za energiju i komunalne usluge	1.000	0	1.000	433	43
Nabava materijala	20.000	0	20.000	13.498	67
Izdaci za usl. prijevoza i goriva	22.000	0	22.000	21.863	99
Unajmljivanje imovine i opreme	12.000	0	12.000	11.951	100
Izdaci za tekuće održavanje	22.000	1.500	23.500	21.491	91
Izdaci za osiguranje	6.000	0	6.000	3.199	53
Ugovorene i druge posebne usluge	238.000	0	238.000	134.211	56
2. Kapitalni izdaci	112.000	0	112.000	76.175	68
Nabava zemljišta	0	0	0	0	
Nabava građevina	0	0	0	0	
Nabava opreme	12.000	0	12.000	2.465	21
Nabava ostalih stalnih sredstava	100.000	0	100.000	73.710	74
Rekonstrukcija i investicijsko održavanje	0	0	0	0	
3. Tekući grantovi	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
4. Proračun-neposredna potrošnja(1+2+3)	1.447.000	7.500	1.454.500	1.149.597	79
5. Višegodišnja kapitalna ulaganja	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
6. Novčane donacije	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
7. Programi posebne namjene	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
8. Ukupno (4+5+6+7)	1.447.000	7.500	1.454.500	1.149.597	79

Rukovodstvo je Pregled rashoda proračuna po ekonomskim kategorijama odobrilo 06.03.2023. godine.

Pravobranitelj
prof. dr. Mladen Mandić

Bilanca stanja na 31.12.2022. godine

Pravobraniteljstvo Bosne i Hercegovine

Tablica II.

Opis	31.12.2022.	31.12.2021.	Postotak (2/3*100)
1	2	3	4
1. Gotovina, krat. potraživanja, razgraničenja i zalihe	11.112	692	1.606
Novčana sredstva	0	0	
Kratkoročna potraživanja	11.112	692	1.606
Kratkoročni plasmani	0	0	
Interni finansijski odnosi	0	0	
Zalihe	0	0	
Kratkoročna razgraničenja	0	0	
2. Stalna sredstva	37.613	59.010	64
Stalna sredstva	338.483	337.511	100
Ispravka vrijednosti	300.870	278.501	108
Neotpisana vrijednost stalnih sredstava	37.613	59.010	64
Dugoročni plasmani	0	0	
Dugoročna razgraničenja	0	0	
UKUPNO AKTIVA (1+2)	48.725	59.702	82
3. Kratkoročne obveze i razgraničenja	186.221	111.694	167
Kratkoročne tekuće obveze	24.517	32.868	75
Kratkoročni krediti i zajmovi	0	0	
Obveze prema uposlenima	81.838	78.826	104
Interni finansijski odnosi	0	0	
Kratkoročna razgraničenja	79.866	0	
4. Dugoročne obveze i razgraničenja	0	0	
Dugoročni krediti i zajmovi	0	0	
Ostale dugoročne obveze	0	0	
Dugoročna razgraničenja	0	0	
5. Izvori sredstava	37.613	59.010	64
Izvori sredstava	37.613	59.010	64
Ostali izvori sredstava	0	0	
Neraspoređeni višak prihoda/rashoda	0	0	
UKUPNO PASIVA (3+4+5)	223.834	170.704	131

Napomena: Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju institucija Bosne i Hercegovine, čl.10. stavak 4., napomenuto je da bilanca stanja proračunskih korisnika neće biti uravnotežena (aktiva jednaka pasivi) zbog programski uspostavljenog sustava Glavne knjige, dok će bilanca stanja koju radi Ministarstvo financija i trezora na razini Proračuna institucija Bosne i Hercegovine za tekuću godinu biti uravnotežena.

Rukovodstvo je Bilancu stanja odobrilo 06.03.2023. godine

Pravobranitelj
prof. dr. Mladen Mandić

Pregled prihoda i primitaka za 2022. godinu

Pravobraniteljstvo Bosne i Hercegovine

Tablica III.

Opis	Planirani iznos u proračunu	Izmjene i dopune	Ukupni planirani iznos	Ostvareni iznos	Postotak (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Neporezni prihodi	300.000	0	300.000	972.799	324
Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih tečajnih razlika	0	0	0	0	
Naknade i pristojbe i prihodi od pružanja javnih usluga- Prihodi od naknada troškova postupka	300.000	0	300.000	879.761	293
Ostali prihodi				93.038	
Novčane kazne (neporezne prirode)	0	0	0	0	
2. Tekući transferi i donacije	0	0	0	0	
Primljeni tekući transferi od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija - donacije iz inozemstva	0	0	0	0	
Primljeni tekući transferi od ostalih razina vlasti	0	0	0	0	
Domaće donacije	0	0	0	0	
3. Kapitalni primici	21.000	0	21.000	0	
Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	21.000	0	21.000	0	
Primici od finansijske imovine	0	0	0	0	
Primici od dugoročnog zaduživanja	0	0	0	0	
Primici od kratkoročnog zaduživanja	0	0	0	0	
4. Ukupni prihodi i primici (1+2+3)	321.000	0	321.000	972.799	303

Rukovodstvo je Pregled prihoda i primitaka po ekonomskim kategorijama odobrilo 28.02.2023. godine.

Pravobranitelj
prof. dr. Mladen Mandić

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Međunarodni standard vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI 2580) predviđa da revizor treba dobiti odgovarajuću izjavu od rukovodstva institucije kao dokaz da rukovodstvo priznaje svoju odgovornost za objektivno prikazivanje finansijskih izvješća suglasno mjerodavnom okviru finansijskog izvješćivanja, te da je odobrilo finansijska izvješća.

Rukovodstvo **Pravobraniteljstva Bosne i Hercegovine** (u daljnjem tekstu: Pravobraniteljstvo) dužno je osigurati da finansijska izvješća za 2022. godinu budu izrađena u skladu sa Zakonom o financiranju institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12, 32/13 i 38/22), Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 25/15 i 91/17) i Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija Bosne i Hercegovine (protokol Ministarstva financija i trezora Bosne i Hercegovine, broj 01-08-02-1-1515-1/15, od 4.2.2015. godine). Rukovodstvo je također obvezno postupati u skladu sa Zakonom o proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2022. godinu (Službeni glasnik BiH, 42/22) i pratećim naputcima, pojašnjenjima i smjernicama koje donosi Ministarstvo financija i trezora Bosne i Hercegovine, kao i ostalim zakonima u Bosni i Hercegovini, tako da finansijska izvješća daju fer i istinit prikaz finansijskog stanja Pravobraniteljstva.

Pri sastavljanju takvih finansijskih izvješća odgovornosti rukovodstva obuhvaćaju garancije:

- da je osmišljen i da se primjenjuje i održava sustav unutarnjih kontrola koji je relevantan za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća i usklađenost sa zakonima i drugim propisima;
- da finansijska izvješća ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze;
- da finansijska izvješća sadrže sve relevantne podatke i analize izvršenja proračuna, kao i podatke o sustavu unutarnjih kontrola i realizaciji preporuka revizije;
- da se u poslovanju primjenjuju važeći zakonski i drugi relevantni propisi.

Rukovodstvo je također odgovorno za čuvanje imovine i resursa od gubitaka, pa stoga i za poduzimanje odgovarajućih mjera kako bi se spriječile i otkrile pronevjere i ostale nezakonitosti.

Datum, 21.3.2023. godine

Pravobranitelj

prof. dr. Mladen Mandić